

KOMPETENSBESKRIVNING

**FÖR SPECIALISTSJUKSKÖTERSKA
MED INRIKTNING MOT ONKOLOGISK VÅRD**

INNEHÅLL

3 Kompetensbeskrivning för specialistsjuksköterska med inriktning mot onkologisk vård

4 Arbetsprocess

5 Specialistsjuksköterskans kompetensområde inom onkologisk vård

5 **Omvårdnadsprocessen**

6 *Cancerprevention*

6 *Cancersjukdom och behandling*

7 *Specifik omvårdnad och cancerrehabilitering genom hela vårdprocessen*

7 *Canceröverlevare*

7 *Cancer en kronisk sjukdom*

7 *Palliativ vård och vård av patienter i livets slut*

8 **Ledarskap**

8 ***Kompetensutveckling och pedagogisk funktion***

9 ***Evidensbaserad vård och förbättringskunskap***

10 Referenser

KOMPETENSBESKRIVNING FÖR SPECIALISTSJUKSKÖTERSKA MED INRIKTNING MOT ONKOLOGISK VÅRD

Sjuksköterskor i cancervård är en nationell ideell förening som företräder professionen. Med fokus på omvårdnad och med utgångspunkt i patientens behov och situation har föreningens arbete syfte att medverka till utveckling av svensk cancervård. Föreningens arbete syftar till att främja sjuksköterskors möjligheter till utbildning, kompetensutveckling och forskning.

Denna utgåva är en uppdaterad version av *Kompetensbeskrivning för legitimerad sjuksköterska med specialistsjuksköterskeexamen inriktning mot onkologisk vård* (2009). Kompetensbeskrivningen baseras på de riktlinjer som Socialstyrelsen ställer på en kunskapsbaserad och ändamålsenlig hälso- och sjukvård, samt tydliggör professionens ansvar och uppgifter gentemot patienter, vårdgivare och samhället.

Examen som specialistsjuksköterska med inriktning mot onkologisk vård är idag en yrkesskyddad titel inom hälso- och sjukvård. Liksom den grundutbildade sjuksköterskan omfattas den specialistutbildade sjuksköterskans arbete av en gemensam värdegrund, etisk kod samt gällande lagar, författningar och andra styrdokument för hälso- och sjukvården. Kompetensbeskrivningen för specialistsjuksköterskan inom onkologisk vård bygger på de kompetensområden som beskrivs av Svensk sjuksköterskeförening i kompetensbeskrivningen för legitimerad sjuksköterska (Svensk sjuksköterskeförening arbetsmaterial, 2017).

Kompetensbeskrivningen skall vägleda specialistsjuksköterskor inom cancervård, vårdgivare, lärosäten och beslutsfattare till att säkerställa och tydliggöra professionens kompetensområde, uppdrag och ansvar för att genomföra en säker, jämlik och personcentrerad cancervård av hög kvalitet.

För att garantera god och säker vård och för att kunna möta de komplexa vårdbehov som patienter med cancer* har, ska specialistsjuksköterskan inom onkologisk vård arbeta i samverkan med patienten och dennes närstående i samtliga steg av omvårdningsprocessen. Det krävs också ett samarbete över professions-

gränser där arbetet sker utifrån följande grundläggande kärnkompetenser för vårdens samtliga professioner: personcentrerad vård, samverkan i team, evidensbaserad vård, förbättringskunskap och kvalitetsutveckling, säker vård och informatik.

Då sjuksköterskeprofessionen ständigt ställs inför nya krav på självständigt arbete, vetenskapligt förhållningssätt, kulturkompetens, ledarskap och professionellt ansvar omnämns inte detaljerade arbetsuppgifter i denna kompetensbeskrivning.

Oavsett verksamhetsområde och vårdform har all omvårdnad en etisk dimension. Detta förutsätter att specialistsjuksköterskan har ett kritiskt reflekterande förhållningssätt, vilket innefattar att i varje situation ta ansvar för bemötande, bedömningar och beslut.
*Fortsättningsvis i dokumentet omnämns patienter med cancer enbart med patient.

Syftet med kompetensbeskrivningen är att:

- Synliggöra kompetensområde och ansvar hos specialistsjuksköterskor med inriktning mot onkologisk vård.
- Utgöra ett stöd och vägledning för sjuksköterskor som vårdar patienter för att säkerställa en god, säker och jämlik cancervård samt säkerställa utveckling av omvårdnaden.
- Medverka till att patienter får en god, säker och jämlik vård och behandling i alla stadier av cancersjukdomen och inom alla vårdformer.
- Informera patienter och närstående om vilken roll, kompetens och ansvar som en specialistsjuksköterska med inriktning mot onkologisk vård har.
- Utgöra ett stöd för arbetsgivare vid anställning av specialistsjuksköterskor med inriktning mot onkologisk vård för att säkerställa den kompetens som behövs för god och säker cancervård.
- Stödja lärosäten vid utformning, planering och genomförande av kursplaner och utbildning inom cancervård.

ARBETSPROCESS

Föreningen **Sjuksköterskor i Cancervård** beslutade år 2014 att påbörja arbetet med att uppdatera kompetensbeskrivning för specialistsjuksköterska med inriktning mot onkologisk vård. En mindre arbetsgrupp tillsattes. Efter systematisk sökning och genomgång av nationella och internationella dokument har kompetensbeskrivningen tagits fram inom ramen för ett examensarbete på avancerad nivå (Hultberg 2017). Under våren 2017 har styrelsen för föreningen *Sjuksköterskor i cancervård* genom remissförfarande inhämtat synpunkter och bidragit till kompetensbeskrivningens slutliga utformning.

Följande har ingått i arbetsgruppen:

Camilla Hultberg, specialistsjuksköterska med inriktning mot onkologisk vård, vårdchef Gastrocentrum, Karolinska sjukhuset Huddinge.

Cecilia Olsson, specialistsjuksköterska med inriktning mot onkologisk vård, fil. dr., universitetslektor i omvårdnad, Karlstads universitet, ordförande Sjuksköterskor i Cancervård.

Maria Larsson, specialistsjuksköterska med inriktning mot onkologisk vård, professor i omvårdnad, Karlstads universitet.

Adjungerad rådgivare:

Ing-Marie Moegelin, sakkunnig i utbildningsfrågor, Svensk sjuksköterskeförening.

Följande har ingått i referensgruppen:

Lena Sharp, specialistsjuksköterska med inriktning mot onkologisk vård, enhetschef och verksamhetsutvecklare, Regionalt cancercentrum Stockholm-Gotland.

Sussanne Börjesson, specialistsjuksköterska med inriktning mot onkologisk vård, avdelningschef, bitr. professor i omvårdnad, Linköpings universitet.

Karin Ahlberg, legitimerad sjuksköterska, docent i vårdvetenskap, Sahlgrenska Akademin, Göteborgs universitet.

Bodil Westman, specialistsjuksköterska med inriktning mot onkologisk vård, regional samordnare kontaktsjuksköterskor, Regionalt cancercentrum Stockholm-Gotland, styrelseledamot Sjuksköterskor i cancervård.

Per Fransson, universitetslektor, docent, Institutionen för omvårdnad, Umeå universitet.

Helena Ullgren, specialistsjuksköterska med inriktning mot onkologisk vård, samordnande kontaktsjuksköterska huvudhalscancer Stockholm-Gotland, styrelseledamot Sjuksköterskor i cancervård.

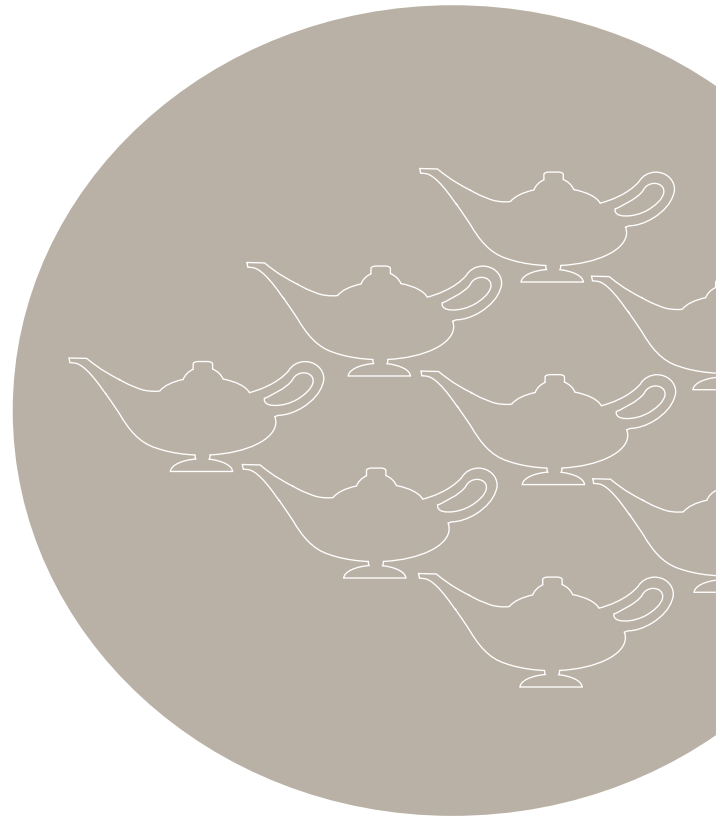
Ann-Christin Svensk, verksamhetsutvecklare, onkologisjuksköterska RN MSc, Strålbehandlingen, Cancercentrum, Norrlands universitetssjukhus, styrelseledamot Sjuksköterskor i cancervård.

SPECIALISTSJUKSKÖTERSANS KOMPETENSOMRÅDE INOM ONKOLOGISK VÅRD

OMVÅRDNADSPROCESSEN

Specialistsjuksköterskan med inriktning mot onkologisk vård ska:

- Kunna organisera och genomföra omvårdnadsprocessen inom onkologisk vård utifrån patientens berättelse och dennes fysiska, psykiska, sociala och existentiella omvårdnadsbehov med hänsyn till ålder, genus och sociokulturell bakgrund.
- Kunna identifiera och använda patientens förmåga och egna resurser, samt göra patient och närstående delaktiga.
- I samverkan med patient och närstående skapa en omvårdnadsplan utifrån problem, behov och situation relaterat till diagnos, behandling, rehabilitering, patienten som överlevare, patienten som kroniskt sjuk, palliativ vård och vård i livets slut.
- Utifrån fördjupad kunskap inom kompetensområdet tillvarata patientens rätt till självbestämmande och med ett professionellt och etiskt förhållningssätt skapa förtroende, tillit och trygghet i relation med patienten och närstående.
- Vara väl förtrogen med aktuell informationsteknologi (IT) och e-Hälsa, samt initiera och verka för att systemen utvecklas.
- Utifrån fördjupade kunskaper om patienten och närståendes situation och preferenser skapa förutsättningar och arbeta för en jämlik och säker vård och behandling.
- Initiera adekvat informationsöverföring och samverkan i vårdkedjan för att uppnå effektivitet, kontinuitet, kvalitet samt patientsäkerhet.
- Ha kunskaper om och kontinuerligt hålla sig uppdaterad om lagar, förordningar och styrdokument som reglerar specialistsjuksköterskans specifika yrkesfunktionen och ansvar.
- Kunna driva och inneha specifika roller inom cancervård så som sjuksköterskeledd verksamhet, kontaktsjuksköterska och avancerade sjuksköterskeroller (jmf Nurse Practitioners).

Cancerprevention

Specialistsjuksköterskan med inriktning mot onkologisk vård ska:

- Ha kunskaper om cancerprevention utifrån ett samhälls- och individperspektiv.
- Förstå innebörden av cancerprevention och utifrån detta kunna informera och vägleda patienter och deras närstående till välgrundade beslut.
- Fungera som konsult till andra vårdenheter i specifika omvårdnadsfrågor rörande cancerprevention.
- Samarbeta med samhällets olika organisationer, myndigheter och frivilliga sammanslutningar i frågor som rör cancerprevention.
- Delta i samhällspolitiska samtal och diskussioner avseende hälsofrämjande levnadsvanor.

Cancersjukdom och behandling

Specialistsjuksköterskan med inriktning mot onkologisk vård ska:

- Kunna identifiera symtom och tecken som kan indikera ohälsa och sjukdomsprocesser vid cancersjukdomar samt förklara bakomliggande orsaker (cancerepidemiologi), cancerbiologi, patofysiologi, diagnostik, stadiindelning, metastasering och behandling.
- Ha kunskaper om olika behandlingsmetoder vid cancersjukdom så som kirurgisk behandling, radioterapi, medicinsk onkologisk behandling och benmärgstransplantation.
- Medverka till och utföra undersökningar och behandlingar som är specifika vid cancersjukdom samt uppmärksamma undersökningsresultat och provsvar och initiera rätt åtgärd.
- Kunna tillämpa farmakologiska kunskaper för säker hantering och administrering vid medicinsk onkologisk behandling samt ha kunskap om hur cytotoxiska, mutagena och radioaktiva läkemedel kan vara skadliga för hälsan.
- Tillämpa kunskaper om medicinsk teknik och strålfysik för att kunna planera, genomföra samt följa upp given radioterapi på ett säkert sätt (gäller specialistsjuksköterskor med särskild inriktning mot radioterapi).

Specifik omvårdnad och cancerrehabilitering genom hela vårdprocessen

Specialistsjuksköterskan med inriktning mot onkologisk vård ska:

- Ha kunskaper om och kunna bedöma patienters behov av symtomlindring, stöd och cancerrehabilitering utifrån ett fysiskt, psykiskt, socialt, kulturellt och existentiellt perspektiv (jmf holistic need assessment).
- Identifiera, bedöma och stödja patientens egna resurser och förmåga till egenvård i relation till situation, bakgrundsfaktorer, cancersjukdom och dess behandling samt eventuell samsjuklighet.
- Utifrån bedömningen upprätta individuell omvårdnadsplan och vårdplan tillsammans med patienten samt utföra och utvärdera givna evidensbaserade omvårdnadsinterventioner, samt vid behov revidera planen.
- Utifrån evidens självständigt kunna kritiskt värdera omvårdnadsinterventioner vid olika former av behandling.
- Beakta patientens inställning till integrativ medicin och dess eventuella inverkan på effekt av onkologisk behandling.
- Kunna ge adekvat information och främja patientens egna resurser att bemästra sin situation och finna vägar till egenvård utifrån fördjupad kunskap inom specifik omvårdnad vid cancersjukdom.
- Ha fördjupad kunskap om patienten och närståendes individuella behov av information vid cancersjukdom.
- Ha fördjupade kunskaper om kris- och sorgereaktioner hos patienter och dess närstående, samt kunna bedöma när behov finns för att erbjuda samtal, stöd och närhet till patienter och närstående.
- Kunna bedöma och initiera professionellt psykosocialt stöd till patienter och närstående när behov uppkommer.
- Stödja närstående och minderåriga barn som närstående utifrån deras behov av kommunikation och information.
- Kunna förutse tidiga och sena biverkningar orsakade av behandling samt initiera och genomföra preventiva och/eller lindrande interventioner.

Canceröverlevare

Specialistsjuksköterskan med inriktning mot onkologisk vård ska:

- Ha kunskap om konsekvenserna och förståelse för innebörden av att vara canceröverlevare utifrån ett patient- och närståendeperspektiv.
- Uppmärksamma behov av samt stödja hälsofrämjande livsstilsförändringar.

Cancer en kronisk sjukdom

Specialistsjuksköterskan med inriktning mot onkologisk vård ska:

- Ha kunskap om konsekvenserna och förståelse för innebörden av att leva med cancer som kronisk sjukdom utifrån ett patient- och närståendeperspektiv.
- Ha kunskaper om och kunna stödja patienten att fatta välgrundade beslut avseende vård och behandling.
- Kunna identifiera patientens behov och resurser till att bibehålla hälsa och livskvalitet, samt stödja patienten utifrån dennes preferenser.

Palliativ vård och vård av patienter i livets slut

Specialistsjuksköterskan med inriktning mot onkologisk vård ska:

- Uppmärksamma behov av samt initiera brytpunktsamtal.
- Ha kunskap om olika faser av palliativ vård, dess filosofi och organisation, samt informera och vägleda patienten och närstående till välinformerade beslut.
- Ha kunskaper om döendeprocessen och kunna informera om detta till patient, närstående och teamet.
- Ha kompetens om psykosociala effekter på patient och närstående vid livet slut.
- Ha kunskap om symtomlindring och psykologiska processer som är kopplade till döendeprocessen.
- Ha kunskaper om andra vårdgivare som kan vara aktuella för patienter som vårdas i livets slut.

LEDARSKAP

Specialistsjuksköterskan med inriktning mot onkologisk vård ska:

- Leda omvårdnadsarbetet i specialistteamet.
- Ha kunskaper om hur teamet och ledarskap påverkar vårdens kvalitet för patient och närstående, samt utifrån detta använda teamets största möjliga potential.
- Ha kompetens att leda vården och samverka i teamet runt patienten, samt fördela arbetet så att alla professioners kompetens tillvaratas på bästa sätt.
- Medverka aktivt och vara ledande i utformandet av verksamhetens mål och värdegrund.
- Ha kunskaper om och ta ansvar för hur medel och resurser fördelas på ett kostnadseffektivt sätt inom det område som hen verkar.
- Verka för att de medel och resurser som finns förvaltas på ett ansvarsfullt och kostnadseffektivt sätt och att signalera om så inte är fallet.
- Ha kunskaper om lagar, förordningar och principer som styr avvikelserarbete inom hälso- och sjukvård.
- Ha kunskaper om och förmåga att kritiskt reflektera kring de etiska principer som skall styra då medel och resurser fördelas inom hälso- och sjukvården.
- Kunna initiera, implementera och utvärdera nya arbetssätt utifrån ett hälsoekonomiskt perspektiv.
- Aktivt arbeta i teamet för att uppmärksamma och förebygga risker i vårdmiljön, samt att signalera och agera när risker uppkommer.
- Delta aktivt i patientsäkerhetsarbete samt initiera och leda händelseanalyser när så är relevant.

KOMPETENSUTVECKLING OCH PEDAGOGISK FUNKTION

Specialistsjuksköterskan med inriktning mot onkologisk vård ska avseende eget lärande:

- Själv kunna identifiera sina egna kunskapsluckor och ta ansvar för att införskaffa relevant kunskap.
- Delta aktivt i kunskapsutbyte på nationell och internationell nivå.
- Ha kännedom om närliggande nationella och internationella organisationer och se samverkansvinster.
- Verka för att skapa ett eget professionellt nätverk.

Specialistsjuksköterskan med inriktning mot onkologisk vård ska avseende patienters och närståendes lärande:

- Kunna identifiera behov av information och undervisning hos patienter och närstående.
- Kunna informera, undervisa och stödja patienter och närstående som tillhör utsatta grupper.
- Ha specifik kunskap om olika tekniker och modeller för att ge patient och närstående största möjlighet att lära, hålla sig uppdaterad samt kunna identifiera och initiera områden för utveckling.
- Kunna informera och undervisa patienten om möjligheter med e-Hälsa och IT.
- Kunna ansvara för specifika utbildnings- och/eller stödgrupper för patient och närstående.
- Ha kunskaper om och kunna informera och vägleda patient och närstående när det gäller rättigheter avseende hälso- och sjukvård, juridiskt stöd och ekonomiska frågor.
- Kunna ge information och stöd till patient och närståendes så att denna kan fatta ett välgrundat beslut avseende deltagande i studier inom omvårdnad och medicin.

"Kompetensutveckling..." fortsätter på nästa sida.

Specialistsjuksköterskan med inriktning mot onkologisk vård ska avseende teamets lärande:

- Kunna agera som en förebild och mentor för nya sjuksköterskor, specialistsjuksköterskor och övriga medlemmar i vårdteamet.
- Kunna initiera erfarenhetsutbyte inom teamet, leda reflekterande samtal, samt kunna initiera och medverka vid etiska ronder.
- Kunna delge kunskap till teamet gällande specifik omvårdnad vid cancersjukdom.
- Kunna samverka med teamet och skapa en etiskt medveten miljö som tar hänsyn till den enskilda patienten och närståendes situation.
- Ska kunna informera teamets medlemmar om vad deltagande i kliniska studier innebär för patienten.
- Verka som konsult och stöd till andra verksamheter och vårdprofessioner inom cancerområdet.

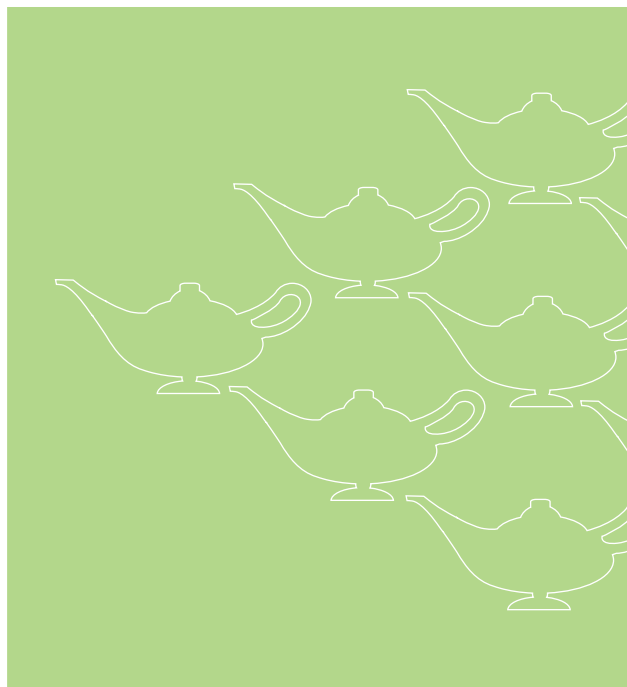
Specialistsjuksköterskan med inriktning mot onkologisk vård ska avseende studenters lärande:

- Undervisa och handleda sjuksköterskestudenter och specialistsjuksköterskestudenter i omvårdnad vid cancersjukdom.
- Undervisa om samt handleda studenter med annan professionsbakgrund avseende specialistsjuksköterskans funktion, kompetens och ansvar i omvårdnad vid cancersjukdom.
- Främja samarbetet mellan klinisk verksamhet och universitet/högskola samt aktivt delta och bidra i utformningen av specialistutbildningen.

EVIDENSBASERAD VÅRD OCH FÖRBÄTTRINGSKUNSKAP

Specialistsjuksköterskan med inriktning mot onkologisk vård ska:

- Kunna identifiera områden inom cancervård där mer utbildning, forskning och förbättringskunskap behövs, samt medverka i klinisk och patientnära forskning.
- Ha kunskaper om implementeringsprocessen och aktivt kunna leda, initiera och medverka i utvecklings-, forsknings- och kvalitetsarbete inom omvårdnad vid cancersjukdom.
- Delta i framtagandet av evidensbaserade riktlinjer inom omvårdnad vid cancersjukdom samt kvalitetsuppföljning.
- Förstå betydelsen och konsekvenser av att följa eller avvika från behandlingsriktlinjer och vårdprogram.
- Utvärdera och utveckla verksamheten i förhållande till nationella/internationella riktlinjer, kvalitetsregister och vårdprogram.

REFERENSER

- *European Oncology Nursing Society (2013). *Cancer Nursing Curriculum* 2013. http://www.cancernurse.eu/education/eons_cancer_nursing_curriculum.html [2017-02-01]
- *Föreningen Reumasjuksköterskor i Sverige. (2011) *Kompetensbeskrivningen för legitimerad sjuksköterska med specialisering inom reumatologisk omvårdnad*. <https://www.swenurse.se/globalassets/01-svensk-sjukskoterskeforening/publikationer-svensk-sjukskoterskeforening/kompetensbeskrivningar-publikationer/reauma.komp.pdf> [2017-02-01]
- Hultberg, C (2017). *Uppdaterad kompetensbeskrivning för specialistsjuksköterska med inriktning mot onkologisk vård – en litteraturstudie*. Examensarbete omvårdnad, avancerad nivå (i manuskript). Karlstads universitet.
- *Itano, J. Brant, J. Conde, F & Saria, M. (red) (2016). *Core Curriculum for Oncology Nursing*. 5 uppl. St: Louis, Missouri: Elsevier.
- *Karolinska universitetet (2016) *Specialistsjuksköterskeprogrammet – onkologisk vård*. <http://ki.se/selma/programmesyllabus/20N13> [2017-02-01]
- *Lunds Universitet (2016). *Specialistsjuksköterskeprogrammet med inriktning mot onkologisk vård*. http://www.med.lu.se/utbildning_paa_avancerad_nivaa_foer_sjukskoeterskor/onkologisjukskoeterska/utbildningsplan_kursplaner_och_litteratur [2017-02-01]
- *Macmillan cancer support (u.å.) *A Competence Framework For Nurses Caring for patients Living with and Beyond Cancer*. http://www.macmillan.org.uk/Documents/AboutUs/Health_professionals/competence-framework-for-nurses.pdf
- *Nationella föreningen för specialistsjuksköterskor i kirurgisk vård (2014). *Kompetensbeskrivning legitimerad sjuksköterska med specialistsjuksköterskeexamen med inriktning mot kirurgisk vård*. https://www.swenurse.se/globalassets/01-svensk-sjukskoterskeforening/publikationer-svensk-sjukskoterskeforening/kompetensbeskrivningar-publikationer/kompetensbeskrivning_specialistsjukskoterska_med_inriktning_mot_kirurgisk_vard.pdf [2017-02-01]
- *Riksföreningen för anestesi och intensivvård (2012). *Legitimerad sjuksköterska med specialistsjuksköterskeexamen med inriktning mot anestesijukvård*. <http://www.aniva.se/wp-content/uploads/2014/12/komp-beskrivning-anestesi.pdf> [2017-02-01]
- *Riksföreningen för företagssjuksköterskor (2010). *Kompetensbeskrivningen för legitimerad sjuksköterska med specialisering inom företagshälsovård*. <https://www.swenurse.se/globalassets/01-svensk-sjukskoterskeforening/publikationer-svensk-sjukskoterskeforening/kompetensbeskrivningar-publikationer/foretagsskoterska.sjukskoterska.inom.foretagshalsovard.kompetensbeskrivning.pdf> [2017-02-01]
- *Riksföreningen för skolsköterskor (2016) *Kompetensbeskrivningen för skolsköterska inom elevhälsans medicinska insats, EMI*. https://www.swenurse.se/globalassets/01-svensk-sjukskoterskeforening/publikationer-svensk-sjukskoterskeforening/kompetensbeskrivningar-publikationer/kompetensbeskrivning_skolskoterska_2016_webb.pdf [2017-02-01]
- *Riksföreningen för sjuksköterskan inom äldreomsorg (2010) *Kompetensbeskrivningen legitimerad sjuksköterskan med specialistsjuksköterskeexamen inom vård av äldre*. <https://www.swenurse.se/globalassets/01-svensk-sjukskoterskeforening/publikationer-svensk-sjukskoterskeforening/kompetensbeskrivningar-publikationer/aldrekompwebb.pdf> [2017-02-01]

*Sektionen för omvårdnadsinformatik (2012) *Kompetensbeskrivning: Hälsoinformatik för legitimerade sjuksköterskor och för legitimerade sjuksköterskor och för sjuksköterskor specialiserade inom hälsoinformatik*. <https://www.swenurse.se/globalassets/01-svensk-sjukskoterskeforening/publikationer-svensk-sjukskoterskeforening/kompetensbeskrivningar-publikationer/sjukskoterskor.inom.halsoinformatik.kompetensbeskrivning.pdf> [2017-01-31]

Sjuksköterskor i cancervård (u.å.). *Stadgar för Sjuksköterskor i cancervård*. <http://www.cancervard.se/stadgar/>

Sjuksköterskor i cancervård (2009). *Kompetensbeskrivning för legitimerad sjuksköterska med specialistsjuksköterskeexamen inriktning mot onkologisk vård*. https://www.swenurse.se/globalassets/01-svensk-sjukskoterskeforening/publikationer-svensk-sjukskoterskeforening/kompetensbeskrivningar-publikationer/cancer.kompbeskr_webb.pdf [2017-02-01]

*Svenskförening för sjuksköterskor i diabetesvård (2014). *Kompetensbeskrivning och förslag till utbildning för specialistsjuksköterska i diabetesvård*. https://www.swenurse.se/globalassets/01-svensk-sjukskoterskeforening/publikationer-svensk-sjukskoterskeforening/kompetensbeskrivningar-publikationer/kompetensbeskrivning_sjukskoterska.diabetes.vard.pdf [2017-02-01]

Svensk sjuksköterskeförening (u.å.) *Kompetensbeskrivningar och riktlinjer*. <http://www.swenurse.se/Sa-tycker-vi/Publikationer/Kompetensbeskrivningar-och-riktlinjer/> [2017-02-01]

Svensk sjuksköterskeförening (2017). *Kompetensbeskrivning för legitimerad sjuksköterska – under utveckling* (Intervju med Ing-Marie Moegelin om innehåll) <https://www.swenurse.se/Vi-arbetar-med/Utbildning/ny-kompetensbeskrivning-for-legitimerad-sjukskoterska/> [2017-03-02]

*The National Cancer Nursing Education Project (2009). *A National Professional development Framework for Cancer Nursing*. http://edcan.org.au/assets/edcan/files/docs/EdCanWeb_2nded.pdf [2017-02-01]

*Umeå universitet. (2016) *Specialistsjuksköterskeprogrammet med inriktning mot onkologisk vård*. <https://www.umu.se/utbildning/program/specialistsjukskoterskeprogrammet-med-inriktning-mot-onkologisk-varld/utbildningsplan/> [2017-02-01]

*Uppsala universitet. (2016) *Studieplan för specialistsjuksköterskeprogrammet inriktning onkologisk vård*. <https://www.uu.se/utbildning/utbildningar/selma/studieplan/?planId=1000&pKod=MSJ2Y&plnr=SONK> [2016-07-03]

*Inkluderade i analysmaterialet för framtagandet av *Kompetensbeskrivning för specialistsjuksköterska med inriktning mot onkologisk vård*.

KOMPETENSBEKRIVNING

FÖR SPECIALISTSJUKSKÖTERSKA MED INRIKTNING MOT ONKOLOGISK VÅRD

**SJUKSKÖTERSKOR
I CANCERVÅRD**

Sjuksköterskor i Cancervård
Hemsida: www.cancervard.se

Svensk sjuksköterskeförening
Baldersgatan 1
114 27 Stockholm
Tfn: 08-412 24 00
Hemsida: www.swenurse.se